

ANTON MARTIN SLOMŠEK,
*po milosti boži Lavantinski škof, pozdravim svoje
ljube ovčice, ter vsim věrnim Lavantinske škofije
srečo ino vse dobro od Boga želim.*

Preljube moje ovčice!

Sveto pismo nam pravi, de je celo naše življenje od zibe do pokopa huda vojska za večno izveličanje. Sami si skušamo, kar sv. apostel Pavl priča, de se meseno poželenje poskuša zoper duba, duh pa zoper mesenost; ino de sta si obdva toljko sovraž, de ne storimo tiga, kar hočemo. (Gal. 5, 17.) Sveta vojska je ta, ino za svete nebesa veljá, če srečno premagamo. Ako po mesi živimo, bomo pogubljeni; če pa dela mesa z duham vkrotimo, bomo zveličani; zakaj tisti, ki se dajo božimu duhu voditi, so boži otroci. (Rim. 8, 13 — 14.)

Nar huj sovražnika imamo doma svoje lastno spačeno poželenje, ki ga sv. Joanez imenuje *poželenje mesa, poželenje oči ino pa prevzetija življenja*. (I. Joan. 2, 16.) Kdor to svoje pregrešno poželenje premaga ino sam sebe sataji, več veljá, kakor on, ki mesta premaguje. (Prip. 16, 32.) Orožje zoper tiga nar huj domačiga sovražnika je svet post, ki nam ga sveta mati katolška cerkev priporoča, posebno v svetim postnim časi naroča, ter nas tako rekoč v sveto vojsko pelja premagati svet ino vse nja poželenje.

Kar svēt stoji, so se vsi bogaboječji ljudje postili; ino tudi Jezus. ljubi Izveličar naš se je 40 dni ino noči postil, nam v izgled, naj se postimo tudi mi. Postili so se apostelni ino pervi kristjani, ter so post vsim vernim v izveličanje duše naročili, kakor ga modri zdravitelji k zdravju trupla hvalijo; ino po tem takim tudi sveta mati katolška cerkva post zapoveduje. Kar pa skerbna mati naroča, to tudi dobri otroci storijo ino radi vbogajo; kar zaupam, de bote tudi vi.

Hočemo svoje hudobno poželenje premagati, se mormo navaditi sami sebi ne vse dovoliti, česar poželimo, ampak si pritergati ino se zderžati. Za to sveto navajo nam sveta mati kat. cerkva *trojin post* naroča: *de si živeža pritergamo, alj pa mesojeje zderžimo; — v časih si pa tudi pritergamo ino mesa ne jemo vse ob enim*, kedar je terdo zapovedan post.

Po nauku svete matere katolške cerkve se mladi ljudje, ki še rastejo, ino ravno tako tudi starčeki v visoki starosti, noseče ino doječe žene, pa težaki, kateri imajo težko delo, terdo postiti niso dolžni; pa koljkar toljko si pritergati se jim vender naroči, posebno ki so zdravi ino pa terdne postave. Če se pa ravno obtešijo, mesa jesti na prepovedane dni le ne smejo, ako kdor posebniga pripušenja nima. Kdor pa pravično dopušenje ima v prepovedanih postnih dneh mesa vživati, si mora vender še več pritergati, ako ga holezen alj pa starost ne izgovori.

Naj si ravno imamo vse žive dni za čednost ino dobre dela prizadevati si, je nam naša skerbna mati vendar le posebne dni odločila, de tako rekoč na sveto vojsko stopimo, ino sami sebe poskusimo, kako smo kaj po duhovsko močni, ter se okrepcamo ino pripravimo, kedar prej alj šlej sovražnik duše pride. Taki dnevi duhovske vaje so sveti postni dnevi, katire nam je katolska cerkva skuz celo leto tako skerbno razstavila, de se vse skuzi čedno vadimo ino v duhovskim boji ne zadremlemo.

a) Nar imenitnej postni čas je *štiridesetdanski post* od pepelnice do velike noči, ki ga je Kristus sam posvetil. Ta velik post so apostelni naročili; ino prvi kristjani so se ob suhim kruhi postili, ter so še le u večerko nekaj zelenjavē z soljo pa z oljam napravlene povžili. Tudi nam je razen nedele vsak dan post, de se le enkrat na dan do sitiga najemo, zvečer pa le kaj maliga povečerjamo. Premišlovati mormo skuz sv. štiridesetdanski post bridko terpenje ino smert Jezusovo, pa se na velikonočno spoved ino sveto obhajilo vredno pripravljati, de bomo z Jezusam veselo sveto veliko noč obhajali, ki je greh, pekel ino smert veličastno premagal.

b) *Štiri kvatre je vsako sredo, petek ino saboto*, terdno zapovedan post, nas povadit v premagi pregrešniga poželenja. O štirih kvatrah si mormo pa tudi skuz post ino molitvo dobre duhovske pastirje po izgledi prvih kristjanov od Boga izprositi, ki so se večidel v kvaternim časi posvečevali. Tudi nam je spomlad alj v vigredi kvatern teden potreba Boga prositi, naj Bog blagoslovi, kar smo vsjali, de bi lepo rastilo — v poletnih kvatrah, de bi srečno zorilo — v jesenskih, naj bi srečno pospravili — v pozimskih kvatrah pa, de bi zdravo vživali, kar smo pridelali. Vsiga tiga se pa z postam ino z molitvijo vredni storimo.

c) *Adventni post*, štiri nedele pred božičam (z kvaternim tednam vred) se je postiti vsako sredo ino petek; ino če si je ravno dopušeno v adventno sredo jesti mesa, si vendar mormo v sredo ino petek pritergati, ter se le enkrat na dan do sitiga najesti. Pomnijo nas te štiri adventne nedele na unih dolgih štiri tavežent let, v katerih so obljubljeniga Odrešenika toljko željno ino težko čakali; pa nas tudi napravljajo se na svete dni rojstva Jezusoviga vredno pripraviti.

d) *Svete bilje* pred godovami Gospoda našiga Jezusa Kristusa, Marije ino Svetnikov je zapovedan post, nas opomnit, kaj nam je Bog dobriga storil v naše izveličanje, nam pa tudi pokazat svete čednosti ino izgleda Marijine ino ljubih Svetnikov božih, naj bi se skuz posnemo svetih izgledov z njimi poprijaznili, ki nam velijo: „Bodite naši naslediteli, kakor smo mi nasledvci Kristusovi bili.“ (Fil. 3, 17.) Mi pa Kristusa ino Svetnike nar lepši posnemamo, ako sami svoje poželenje zatajujemo: česar se vadimo skuz sv. post.

De se pa ne bomo zapstoj postili, se mormo postiti *v duhi ino v resnici*, kakor nas sv. Bernard uči, rekoč: „Ako je samo gerlo (golt) grešilo, naj se posti samo; če so pa tudi drugi udje grešili, zakaj bi se oni ne postili? Posti naj se oko pregrešnih ino nečemernih pogledov — uho nepotrebniiga izveličanju duše škodliviga poslušanja — jezik obrekliviga, nespodobniiga, pregrešniga govorjenja — roke vsiga prepovedaniga djanja; pred vsim se posti duša vsiga poželenja popačene volje. Brez takiga posta vse drugo kaj ne velja.“ Odpovedati se mormo vsimu presladnimu, mehkuževimu, posvetnimu življenju, ki nam pravico jemle v nebesa priti (Luk. 6, 24 — 25); pa se tudi varvati v svetim postnim časi za drugo dobo pripušenih dobrovolj, de se bomo ložej z Bogam poprijaznili ino za izveličanje duše skerbeli; zakaj ravno postni dnevi so Bogu prijetni ino nam izveličanski dnevi. (II. Kor. 6, 2.) Ne rekajte keršanske duše, *kar napuh alj prevzetija pravi: Saj nisim kaj takiga storil, de bi se postil.* „Ako pravimo, de greha nimamo — nas sv. Joanez uči — sami sebe goljamo, ino ni resnice pri nas.“ (I. Joan. 1, 8.) Grešniki smo vsi; ino Jezus vsim veli: „Ako ne bote pokore storili, vsi bote konec vzeli. (Luk. 13, 5.) Pravični naj se postijo, de njih pregrešno poželenje ne premaga; krivični naj se postijo, de svoje hudo poželenje premagajo, ino bojo pravi svojbodni boži otroci, zakaj: „Post ne pokonča le greha, ampak pregreho iz kore-

nine verže; ne zadobi samo odpušanja, ampak podeli veči gnado ino pomoč; ne izbrše le storjenih grehov, temuč pomaga tudi se varvati prihodnih.“ Sv. Bernard. — *Ne glejte na poželenje oči — ne na to, kar vam meso veli, de vam je tešim biti, alj pa postne jedila vživati preteško.* Bolj ko post občutimo, več si per Bogu zaslužimo; zakaj nebeško kraljestvo, pravi Kristus, tudi silo terpi, ino le oni, ki si kaj prizadenejo, si ga bojo osvojili. (Mat. 11, 12.) Tudi vsmilenimu Jezusu je težko hodilo nas odrešit; mi bi pa ne premogli si kosček mesa alj pa žlico kuhe pritergati?

Sveta cerkev je pa ravno tak dobrotliva mati, kakor je skerbna. Ona tistim svojim otrokam post polajša, ki so preslabi popolnoma ojster alj terdno zapovedan post deržati. Zatiga del se vérnim tudi letošno leto navadno polajšanje skuz oblast svete cerke dodeli, de se bo smelo o terdno zapovedanih postnih dneh meseno vživati od letošniga štiridesetdanskiga posta 1847 do prihodniga 1848; samo te le dni je mesojeja ojstro prepovedana:

1. Vsak petek celiga leta;
2. Ob sabotah štiridesetdanskiga posta;
3. Ob kvaternih sredah ino sabotah;
4. Na pepelnično sredo ino pa štir posledne dni velikiga tedna;
5. V saboto pred Binkuštmí;
6. V pondelek pred sv. Petram ino Pavlam;
7. V saboto pred veliko Gospojnico alj veliko Mašo;
8. V saboto pred vsemi Svetmi;
9. V terk pred Devico Marijo čistiga spočetja v adventi; ino
10. V petek pred Božičam, ki je terden zapovedan post.

Duhovskim peršonom je le dopušeno štiridesetdanski post (v nedelo dvakrat) tako tudi ob adventnih sredah samo enkrat na dan, za kosilo meso jesti, zvečer pa postne jedi zavživati; tudi o sabotah celiga leta duhovskim ni perpušeno mesa jesti.

Naroči se pa vsim vérnim:

1. De je svetoželja tistih kristjanov *hvalevredna*, ki se po stari šegi ojstro postijo, ino v postnih dneh mesa ne jejo, če je ravno tudi jim perpušeno: kar imajo še per mnogoterih hišah v navadi; samo zaničvati tistih nikar, ki po dovolenji cerkve meso vživajo. Oni pa, ki o postnih dneh po dopušenji meso jedó, ne smejo tistih zasmehovati, ki se ojstro postijo, temuč, kakor sv. Avgustin uči, naj jokaje — z žalostjo vživajo, de ne premorejo zadosti ojstro postiti se, kakor sv. mati katoljška cerkva želi.

2. Kdor v postnih dneh po dovolenji meseno jé, si je pa vender *dolžen pritergati*, ino se le enkrat na dan do sitiga najesti, če ni kako drugač postu izvzet.

3. Vsi, ki po dovolenji v postnih dneh meso jedó, imajo za vsak tak dan, kakor tudi za sabote skuz celo leto, ako ob sabotih meso jejo, *tri Očenaše ina Češena si Marija, pa eno vero prav pobožno moliti*, ino če je mogoče vsa družina skupej alj že pred jedjo alj pa po jedi v čast bridkiga terplenja ino smerti Jezusove. Prepovedano pa je zravno mesa tudi ribe alj drugih takih postnih jedil per kosili alj pa per večerji skupej vživati.

4. Kedar bi bil kdo vérnih po samim potreben, naj se mu post odhenja, ker bi se ne mogel po pričvanji zdravnika postiti, se *prošnja po g. fajmoštri v škofijo pošle*; za te čas de od škofije dopušenje dojde, imajo fajmoštri ino spovedniki oblast post prevzdigniti; le vérní se ne smejo po svoji glavi sami posta otresati.

5. Kdor se postiti ne more ino si post prevzdigniti da, naj za loljko več moli ino vbogajime daja, ter tako boži pravici zadostuje; zakaj moliti, postiti se ino pa vbogajime dajati je bolj kakor zaklade zhranjovati. (Tob. 12, 8.)

Verh vsiga tega opominam ino prosim jaz viši pastir v imeni Gospoda vojskinih trum posebno vse hišne očete ino matere, gospodarje ino gospodinje, bodijo si kmetje alj gospodje, naj svet post zvesto sami dopolnijo, pa tudi za svoje podložne otroke ino družino lepo skerbijo, de se bojo postili, kakor so dolžni; ino ne daj Bog, de bi jih sami napeljali post prelomiti, ter jim povém, de družina, ki božih ino cerkvenih zapoved ne derži — Bogu ino cerkvi nepokorna — tudi svojim gospodarjam in gospodinjam zvesta ne bo. Tudi naj pomislijo, de Bog tistimu Oče ne bo, ki svete cerkve za mater nima, ker je sam Jezus boži Sin djal, de kdor cerkve ne poslušá, imej ga kakor neznaboga (hajda) ino očitniga grešnika, ki ne sliši med pravoverne kristjane. (Mat. 18, 17.)

Le to pismo se ima tretjo predpepelnično nedelo iz kancelna (razen tega, kar duhovske zadene) vérnim zastopno povedati; skuz leto pa vsak zapovedan postni dan poprejno nedelo iz kancelna oznaniti.

Per sv. Andreji v Lavantinski dolini 2. Prosenca 1847.

ANTON MARTIN,

Lavantinski škof.